

GAZETA LWOWSKA.

Z Dodatkiem tygodniowym i Dziennikiem urzędowym codziennym kosztuje w prenumeracie: Bez poczty: kwartalnie 3 złr. 45 kr., miesięcznie 1 złr. 20 kr. Z pocztą: kwartalnie 4 złr. 30 kr., miesięcznie 1 złr. 35 kr. — Insercya od wiersza w półkolumnie (drukem garmont) po raz pierwszy 4 kr., następnie po 2 kr. m. k.

PRENUMERATA

Na czwarty kwartał 1853 GAZETY LWOWSKIEJ z DODATKAMI, od 1go października do ostatniego grudnia:

Dla Miejscowych 3 złr. 45 kr.
Z opłatą poczty 4 złr. 30 kr.

Kto wymaga kwitu, nadpłaca ile na stępel przypada, i nadto jeżeli kwit ma kantor franco odsyłać, dodać raczy należytości tyle co wynosi opłata listu na jego odległość.

PRZEGLĄD.

Monarchya austriacka. — Ameryka. — Anglia. — Francya. — Holandya. — Niemce. — Dania. — Egipt. — Doniesienia z ostatniej poczty. — Wiadomości handlowe.

MONARCHYA AUSTRIACKA.

Rzecz urzędowa.

Lwów, 29. września. Dnia 30. września 1853 wyjdzie w c. k. galic. drukarni rządowej L. zeszyt z r. 1852 dziennika rządowego ustaw krajowych dla kraju koronnego Galicyi.

Sprawy krajowe.

Lwów, 29. września. Według nadesłanej z Krakowa wiadomości telegraficznej, przejeżdżał Jego cesarz. Mość W. Książę Następca Tronu Rosyi z powrotem z Ołomuńca wczoraj o god. 6tej zrana przez Szczakowę.

— Według nadesłanego dzisiaj doniesienia telegraficznego przejeżdżał Jego Mość Cesarz Rosyi w powrocie z Ołomuńca dzisiaj zrana przez Szczakowę.

Lwów, 24. września. Szkolny rok 185³/₄ zacznie się w tułtejszym c. k. uniwersytecie d. 1. października 1853.

Będzie otworzony uroczystem nabożeństwem, odprawionem w oznaczonym dniu o dziewiętej godzinie zrana w parafialnym kościele ś. Mikołaja.

Poczem w sali promocyi uniwersytetu będzie miana mowa inauguracyjna i tem się otwórze zakończy.

— Na zimowy kurs 185³/₄ zapowiedziano w c. k. lwowskim uniwersytecie następujące prelekcye:

A) *Fakultet teologiczny.*

1. Chrześcijańska historyę kościelną będzie wykladać publ. prof. dr. Krynicki (9 godzin.)
2. Archeologię biblijną publ. prof. dr. Kucharski (4 godzin.)
3. Język hebrajski i exegezę biblii, ten sam (5 godzin.)
4. Język syryjski, chaldejski i arabski, ten sam (2 godzin.)
5. Hermeneutykę biblijną, suplent Czajkowski (4 godzin.)
6. Język grecki i exegezę biblii, ten sam (5 godzin.)
7. Exegezę listu do Efezów, ten sam (2 godzin.)
8. Powszechną pedagogikę, suplent Malinowski (2 godzin.)
9. Teologię moralną, ten sam (9 godzin.)
10. Dogmatykę, suplent Peltz (9 godzin.)
11. Dogmatykę po halicko-rusku, supl. Ciepanowski (9 god.)
12. Teologię pastoralną po polsku, publ. prof. dr. Zagórski (9 godzin.)
13. Teologię pastoralną po halicko-rusku pryw. docent Juzyczyński (9 godzin.)
14. Katechetykę i metodykę po polsku, katecheta Ostrowski (5 godzin.)
15. Katechetykę i pedagogikę po hal. rusku, supl. Czajkowski (5 godzin.)

B) *Prelekcye jurydyczno-polityczne.*

1. Filozofię prawa i prywatne prawo natury, publ. prof. dr. Herbst (4 godzin.)
2. Ekonomię polityczną, publ. prof. dr. Pazdiera (4 godzin.)
3. Statystykę publiczną prof. dr. Hammer (5 godzin.)
4. Rachunkowość państwa publ. prof. Steiner (7¹/₂ godzin.)

5. Ekonomię polityczną, ten sam (4 godzin.)
 6. O rachunkach prywatnego gospodarstwa ten sam (1 godzinę) *publice.*
 7. Prawo kościelne, 1. oddział, publ. prof. dr. Kotter (4 god.)
 8. Austriackie prawo administracyi, publ. prof. dr. Pazdiera (5 godzin.)
 9. Austriackie prawo finansów 1. oddział, pub. prof. dr. Hammer (5 godzin.)
 10. Medycynę sądową, publ. prof. dr. Gatscher (5 godzin.)
 11. Sposoby ratowania przy pozornej śmierci itd. ten sam (1 god.) *publice.*
 12. Rzymskie prawo prywatne itd. pub. prof. dr. Kotter (5 god.)
 13. Austriackie prawo karne, publ. prof. dr. Herbst (5 god.)
 14. Austriackie powszechne prawo cywilne, publ. prof. dr. Fangor (9 godzin.)
 15. Austriackie sądownictwo, publ. prof. dr. Scholz (5 god.)
 16. Austr. prawo handlowe i wekslowe, ten sam (4 godzin.)
- (C) Prelekcye filozoficzne.*
1. Metafizykę, publiczny prof. dr. Lipiński (3 godzin.)
 2. Historyę filozofii, ten sam (3 godzin.)
 3. Antropologię psychyczną, ten sam (3 godzin.)
 4. Historyę powszechną, publ. prof. dr. Wacholz (3 godzin.)
 5. Historyę austriacką, ten sam (3 godzin.)
 6. Praktyczne ćwiczenia dla kandydatów nauczycielskiego zawodu, ten sam (2 godzin) *publice.*
 7. Wyższą naukę o wychowaniu, suplent Malinowski (2 god.)
 8. Geometrię analityczną, publ. prof. dr. Lemoch (4 godzin.)
 9. Trygonometrię, ten sam (4 godzin.)
 10. Fizykę experimentalną, suplent dr. Pierre (3 godzin.)
 11. Elektro-dynamikę, ten sam (2 godzin.)
 12. Fizykę matematyczną, docent pryw. dr. Urbański (2 godz.)
 12. Mineralogię, publ. prof. Łoborzewski (5 godzin.)
 14. Cwiczenia praktyczne, ten sam (1 godzinę.)
 15. Powsz. geograficzne szkice roślin, ten sam (1 godzinę.)
 16. Powszechną zoologię, publ. prof. dr. Schmidt (5 godzin.)
 17. Cwiczenia w determinowaniu, ten sam (1. godzinę.)
 18. Powszechną chemię nieorganiczną, publ. prof. Pless (5 god.)
 19. Chemię analityczną, ten sam (3 godzin.)
 20. O parazytach człowieka, pryw. docent dr. Czerniański (2 godzin.)
 21. Starożytności greckie, publ. prof. dr. Kergel (3 godzin.)
 22. Mowę Demostenesa o wieńcu, ten sam (2 godzin.)
 23. Seminaryum filologiczne, ten sam (4 godzin) *publice.*
 24. Objasnienie Tristana, publ. prof. Hloch (3 godzin.)
 25. Mitologię niemiecką, ten sam (2 godzin) *publice.*
 26. Halicko-ruską gramatykę, publ. prof. Głowacki (2 godzin.)
 27. Historyę halicko-ruskiej literatury, ten sam (2 godzin.)
 28. Główne zarzysy estetyki, po halicko-rusku, ten sam (1 god.)
 29. Objasnienie Schemoneh Perakim, pryw. docent dr. Igel (2 godzin.)
 30. Porównawczą gramatykę aramajską, ten sam (2 godzin.)
 31. Filolog. objasnienie Pschito i parafrazy chaldejskiej, ten sam (1 godzinę.)
 32. Język francuski, nauczyciel Karol Piechórski (3 godzin.)
 33. Literaturę francuską, ten sam (2 godzin.)

Kraków, 26. września. W piątek to jest d. 23. wieczornym pociągiem kolei żelaznej wyjechali z Krakowa do Szczakowy na spotkanie N. Cesarza Wszech Rosyi, jenerałowie: książę Schwarzenberg komenderujący naczelnie w Galicyi, hr. Leiningen komenderujący w Krakowie, książę Lobkowitz, hr. Montenuovo, Ripp, tudzież prezydent rządu krajowego w Krakowie hr. Franciszek Mercandin.

Ten sam pociąg zabrał z sobą wyborową kompanię z pułku Schönhals wraz z muzyką, przeznaczoną do czynienia służby przy boku J. C. Mości na dworcu w Szczakowie. W sobotę J. C. Mość wraz z dostojnymi synami J. Cesarzewiczowską Mością W. Ks. Następcą tronu i W. Ks. Mikołajem Mikołajewiczem, wraz z licznym orszakiem jenerałów i osób cywilnych, pomiędzy którymi znajdowali się J. Ks. książę feldmarszałek Namiesnik królestwa z synem, tudzież kanclerz państwa hr. Nesselrode, posłowie bar. Mayendorff, Budberg i wielu innych, przybył osobnym pociągiem z Maczek o godzinie 11. zrana do Szczakowy. N. Pan był w pruskim mundurze. Zaraz po przybyciu przedstawione mu zostały przez księcia Schwarzenberga, władze wojskowe i cywilne tutejszo-krajowe, tudzież jenerałowie przez Monarchę naszego do służby przy osobie Jego wyznaczone. N. Cesarz Wszech Rosyi odbył przegląd kompanii honorowej pułku Schönhals, która w tym celu wystąpiła na peronie, a przy przedstawieniu sobie jenerała hr. Montenuovo przez księcia Schwarzenberga raczył, jak słyszeliśmy, oświadczyć: *le brave Colonel des Chevaux-legers n'a pas besoin d'être présent.* Po krótkim zabawieniu udał się J. C. Mość wraz z orszakiem w dalszą drogę do Mysłowic, gdzie przybycia Jego oczekiwał J. K. Mość książę Albert Pruski.— W dalszej podróży do Ołomuńca towarzyszą N. Cesarzowi Wszech Rosyi ze strony Austrii: naczelnie komenderujący w Galicyi książę Schwarzenberg, jenerałowie ks. Lobkowitz i hr. Montenuovo i Ripp, przydzieleni przez N. Monarchę naszego do czynienia służby honorowej przy osobach trzech dostojnych Gości. (Czas.)

(Sprostowanie. — Postanowienia taryfy dla transportów bydła. — Przybycie ces. austr. fregaty Bellona do Aleksandryi. — Statystyka listów oddanych w urzędach pocztowych w lipcu r. b. i roku zeszłego.)

Wiedeń, 24. września. Niektóre zagraniczne dzienniki umieściły niedawno wiadomość: „że tysiące Węgrów znajdują się na drodze do Ameryki.“ Chociaż naprzód można było być przekonanym o przesadności tego doniesienia, uznano jednak za rzecz stosowną poczynić w tym względzie urzędowe poszukiwania, których rezultaty udowodniają zupełną bezzasadność owej wiadomości dziennikarskiej. We wszystkich obwodach administracyjnych Węgier zdawały się tylko pojedyncze wypadki emigrowania, a mianowicie było w presburskim oddziale namiestnictwa cztery takich wypadków, a z tych jeden nieprzyszedł do skutku, ponieważ cofnięto odnośne podanie; namiestnictwo w Buda-Peszcze donosi o pięciu takich podaniach; w Oedenburskim obwodzie administracyjnym podano 23 prośb o pozwolenie emigrowania i te uzyskały przyzwolenie władz, jednak tylko kilku zrobiło z tego użytek, mianowicie ci, którzy z Ameryki mieli zapewnienie zarobku. W sekcji Kopszyckiej nakoniec emigrowało trzy indywiduala; emigrowało więc w ogóle ledwie trzydziści indywidualów do Ameryki. Korespondent słyszał zapewne o owych kilka set Słowakach, którzy tej wiosny wyszli z północnych komitatów szukając siedziby w dobrach kameralnych i w swojej czynnej fantazyi utworzył z tego rzeczoną bajkę. Ale i w obec tych nielicznych wypadków emigrowania zaspokajającą jest rzeczą, że nigdzie nieukontentowanie polityczne niebyło powodem, lecz chęć expatryowania się wynika wyłącznie z pewnej gnuśności trzymania na równi z nowo-obudzonym duchem przemysłu i handlu. Tu i ówdzie przyczynia się do tego może zubożenie; ale w ogóle myśli Węgrów tak mało o emigrowaniu, że pogłoska o licznej emigracji z ianych prowincyi bardzo źle przyjęta została, chociaż i ta pogłoska, jak się łatwo da zrozumieć, pochodzi z nieczystego źródła.

— C. k. ministerjum handlu widziało się spowodowanem, za-

prowadzić od 1. listopada r. b. nowe postanowienia taryfy dla transportów bydła w handlu związkowym między Oderbergiem a Krakowem, tudzież między Oderbergiem a Granicą. Na mocy tych postanowień opłacać się ma od pomienionego dnia na c. k. wschodniej kolei państwa za przewóz transportów bydła na przestrzeni między Mysłowicami a Krakowem za otwarty wagon o czterech kołach 53¹/₈ kr. od mili; za kryty wagon o czterech kołach, tudzież za otwarty wagon o sześciu kołach 1 zlr. 20 kr. od mili; za kryty wagon o sześciu kołach, tudzież za otwarty o ósmiu kołach po 2 zlr. od mili, a za kryty wagon o ósmiu kołach 2 zlr. 40 kr. od mili.

— Komendant austriackiej fregaty „Bellona“ kapitan korwety Pörtl przedstawiony był podczas swego pobytu w Aleksandryi przez tamtejszego jenerałnego konzula, pana Huber gubernatorowi Elfi Bey i ministrowi handlu Chaeredin Baszy, którzy oddali uroczyste wizyte na pokładzie fregaty. Przybycie fregaty „Bellona“ w Aleksandryi zrobiło najlepsze wrażenie; z ufaniem znajdujących się tam poddanych austriackich w troskliwość i potęgę ces. rządu, sięgająca także po-za morze została wzmocniona i wzmógł się wpływ na rząd krajowy sprzyjający naszym interesom, podczas gdy wysłanie fregaty z drugiej strony zaimponowało nieprzyjaciółom Austrii, na których i tam niezbywa.

— W lipcu r. b. dano we wszystkich urzędach pocztowych cesarstwa w ogóle 3,679,400 listów na pocztę, w tym samym zaś miesiącu zeszłego roku 3,212,800 listów. Okazujące się przeto na rok 1853 pomnożenie o 466,600 listów przypada na kraje koronne w następujących liczbach: w Niższej Austrii o 180,400; w Węgrzech o 61,800; w Istrii o 42,500; w Czechach o 36,300; w Lombardyi o 28,200; w Morawii o 24,800; w Wenecyi o 19,500; w Styrii o 14,200; w Galicyi o 13,800; w Wyższej-Austrii o 10,600 sztuk listów. (L. k. a.)

(Wiadomości potoczne z Wiednia.)

Wiedeń, 24. września. JM. Cesarz kazał zaprosić wszystkich obcych oficerów znajdujących się w obozie pod Ołomuńcem do stołu dworskiego na cały czas obozowy.

— Dnia wczorajszego udało się zład koleją żelazną do obozu pod Ołomuńcem trzech oficerów tureckich wyższego stopnia, a między tymi także jeden brygadyer (liva).

— Większa część deputowanych na walny zbor katolickich stowarzyszeń w Niemczech odjechała wczoraj z Wiednia. Zrana o Smej godzinie odśpiewano w kościele św. Szczepana uroczyste *Te Deum* w podziękę za szczęśliwe ukończenie zboru.

— JM. Cesarz Rosyi przybyć ma dziś (24.) z pewnością do Ołomuńca. Dziś zrana wysłano zład do Ołomuńca kurjera z depeszami od p. Mayendorffa.

— Pan minister spraw zewnętrznych i Domu cesarskiego hrabia Buol-Schauenstein udał się wczoraj północną koleją żelazną do Ołomuńca. Hrabięgo Nesselrode spodziewają się dziś w Ołomuńcu.

— W towarzystwie ces. ros. kanclerza państwa, hrabi Nesselrode, przybyć ma także ces. ros. poseł w Konstantynopolu, p. Tittoff, dla wzięcia udziału w konferencyach w sprawie tureckiej.

— *Cop. Ztg. Corr.* upewnia, że według nadesłanej osobną drogą z Konstantynopola na Bukareszt do Wiednia wiadomości z 16go b. m. wzbraniał się Sułtan stanowczo od podpisania wojennego manifestu do swego ludu. Połączonym usiłowaniam wchodzących w to posłów nie powiodło się było aż potąd skłonić w. portę do bezwarunkowego przyjęcia zarysu noty wiedeńskiej.

Z ł a m a n a p r z y s i ę g a .

(Z angielskiego.)

(Ciąg dalszy.)

Kasi biło serce gwałtownie i okropna przejęła ją trwoga, gdy pierwsze promienie światła dziennego dozwoliły stojącym na brzegu rozróżnić dokładnie tonący okręt, gdy zobaczyła Williama swego, jak trzymany na okręcanej u pasa linie usiłował dostać się do okrętu, dla otworzenia komunikacyi, która była jedyną jeszcze nadzieją ocalenia nieszczęśliwych i jedynym środkiem ratunku. Nakoniec po nadzwyczajnem wyłączeniu uwagi widzów oznajmiły głośne okrzyki radości, że cel osiągnięty, a po chwili widziano jak nieulekniony Prouse przywiązywał linę do okrętu; ale gdy na rozkaz jego zaczęto wypręzać linę, spostrzeżono ze zgrozą, że była przecięta — przez złośliwość jak się później pokazało. Wszelką tedy nadzieję ocalenia załogi okrętowej tym sposobem musiano zaniechać, gdyż nie było pod ręką drugiej liny odpowiedniej zamiarowi, a zresztą nikty się już był nie podjął tej niebezpiecznej drogi. Obawiano się teraz tem więcej, żeby William nie padł ofiarą poświęcenia swego.

Śmiertelna trwoga Kasi nie da się opisać, prawie bez zmysłów biegła tam i nazad, a widząc, że William opuszcza okręt rozbity, biorąc na barki jakiegoś kalekę, zastąpiła sobie twarz płaszczem, żeby przytłumić krzyk rozpacz. Widzowie nad brzegiem stojący, oczekiwali tymczasem z natężoną do najwyższego stopnia uwagą i z wielką obawą końca tej okropnej sceny. Wiedziano powszechnie,

że William był dzielny i wytrwały w pływaniu, liczyli przeto wiele na jego doświadczenie i niezwykłą siłę fizyczną. Nieraz bowiem popisował się wśród burzy pływaniem między rozpasanemi falami morza, nieraz brał czynny udział w podobnych jak dzisiaj przypadkach, a zawsze bez szkody przyplwował do brzegu. Ale dzisiejsza burza była nadzwyczajna, a przytem William wziął na siebie ciężar — biędnego kalekę; już dla własnego tylko ocalenia powinien był dołożyć wszelkich sił, powątpiewano tedy i obawiano się, czyli zdoła wylądować z ciężarem swoim.

Uroczysta cisza panowała między widzami, z których wielu liczyło się do najczulszych przyjaciół Williama, przerażenie, zgroza i trwoga malowały się na wszystkich twarzach. William płynął pomiędzy fale to wznoszące się w górę to znowu spadające z hukiem na dół i opierał się ich gwałtownemu nacieraniu z największą walecznością nie wypuszczając z rąk ciężaru swego. Powoli zbliżył się do bałwanów morskich najsilniejszych, zapienionych i dzikich, a tak ogromnych jak olbrzymy. Miotany na wszystkie strony, wnet wyrzucony w górę, wnet pchnięty pod wodę, pasował się z gwałtownością rozpasanego żywiołu. Już zniknął z przed oczu stojących, już sądzono, że zginął obadwa, aż po chwili znowu się pokazali bliżej brzegu, ale już nie razem, lecz rozdzieleni przemocą okropnych bałwanów. I tak coraz więcej w miarę naprzód posuwających

— Dzienniki francuskie donoszą, że pewne stowarzyszenie angielskie podjęło się urządzić telegraf podmorski z wysp joińskich aż do któregośkolwiek punktu na wybrzeżu austriackim. Propozycję tę przedłożono gabinetowi austriackiemu do rozpoznania. (Lit.)

(Telegraficzna depesza.)

Medyolan, 25. września. Między Carpi i Modeną napadnięto dnia 17. wieczór na Esteński dyliżans, zrabowano go i zraniono konduktora. (L. k. a.)

(Kurs wiedeński z 28. września.)

Obligacje długu państwa 5° 92⁷/₈; 4¹/₂ 82⁵/₈; 4° —; 4° z r. 1850. —; wylosowane 3° —; 2¹/₂ —. Losy z r. 1834 —; z r. 1839 135³/₈. Wied. miejsko bank. —. Akcje bankowe 1340. Akcje kolei póln. 2255. Głognickiej kolei żelaznej 835. Odenburskie —. Budwejskie —. Dunajskiej żeglugi parowej 653. Lloyd. —. Galic. l. z. w Wiedniu —.

Ameryka.

(Stan rzeczy w Buenos-Ayres.)

Buenos-Ayres, 2. sierpnia. Korespondent dziennika *Morning Chronicle* donosi: Po strasznym przesileniu przyszedł nareszcie do odpoczynku, i spodziewamy się mieć trwałą pokój. Jenerał Urquiza pokonany i wyszydzony ustąpił z widowni, a w tej chwili nie masz drugiego, któryby miał dostateczną siłę i powagę do odgrywania w naszej republice roli despoty. Mieszkańcy w Buenos-Ayres nabyli zresztą ważnego doświadczenia, które na ich przyszłość zapewne wielki wpływ wywrze. Znaczniejsi i światlejsi obywatele byli nareszcie zmuszeni dla własnej obrony rzucić się do oręża, i powiodło się im wydrzeć władze z tych samolubnych i bezsumiennych rąk, którym najprzód od Rosasa a później od Urquizy była poręczona. Dawniej sądzono powszechnie, że miasto może większej partii najdłużej tylko kilka tygodni opór stawić, i temu fałszywemu zdaniu zawdzięczaliśmy powiększej części wiecznie ponaszywanej się rewolucje w tej i we wszystkich innych republikach Ameryki południowej. Przebyte teraz szczęśliwie przesilenie, usunie zapewne na długo niejedno w tej mierze fałszywe zdanie. (A. a. Z.)

Anglia.

(Powrót lorda Elgin, jeneralnego Namiestnika Kanady do Anglii.)

Lord Elgin, jeneralny namiestnik Kanady (jeżeli się nie mylimy synu sławnego miłośnika greckich starożytności) powrócił po sześcioletnim urzędowaniu do ojczyzny, a wnosząc po uroczystem pożegnaniu, jakie dla niego przygotowano w Quebec i oświadczeniu jego tamże, zdaje się, że już więcej tam nie powróci. Namiestnictwo jego odznaczyło się błogosławieństwem dla angielskiej Ameryki północnej, gdyż Kanada, która przed szesnastą laty była jedną z najbardziej niechętnych kolonii angielskich, i dwakroć raz po raz podniosła rokosz, jest teraz jedną z najlojalniejszych i najbardziej kwitnących prowincji państwa. Tamtejsza legislacja uczyniła przez tego kroki, ażeby w większej części uwolnić macierzysty kraj od kosztów na wojskową obronę tej kolonii. (A. a. Z.)

Francya.

(Audyencya ces. austr. posła u Cesarza. — Dekret ministeryalny. — Wystawa ziemiopłodów i wyrobów fabrycznych Algierji.)

Cesarz dawał dnia 18. w pałacu St. Cloud prywatną audyencyę nadzwyczajnemu posłowi i pełnomocnemu ministrowi Jego Mości Cesarza Austrii, który mu doręczył od Jego c. k. Apostolskiej Mości list, zawierający oznajmienie o zaślubieniu Jej cesarzewicz. Mości Arcyksiężniczki Maryi Henryety z Jego królewicz. Mością Leopoldem księciem Brabantu.

się fal morskich zbliżali się do brzegu, aż nareszcie krwią zbrozone i bezwładne ich ciała rzucone gwałtownie, legły prawie bez duszy na brzegu.

Biedna Kasia! Ta jedna chwila ukarała ją pewnie dostatecznie za wszystkie dawniejsze przekroczenia. Siedziała w rozpacz i prawie bez zmysłów trzymając głowę Williama na łonie swoim, a przyjaciele jego używali wszelkich środków, by go do życia przywrócić.

W godzinę później rzekł jeden z tych ludzi, biorąc Kasię za rękę: — „Patrzajcie! on się rusza! on żyje — uspokójcie się, żebyście nie wyglądali tak strasznie, bo go przerazicie.“ Jakoż zmienił się nagle dziki wyraz jej twarzy, gdy spojrzawszy na Williama zobaczyła, że spogląda na nią, i dosłyszała że wymawia jej imię.

— „Czyli ocalono kogo?“ zapytał William po chwili.

— „Niestety, nikogo!“ — odrzekł klęczący przy nim mężczyzna — „rana zadana ci w głowę nie jednego, jak się obawiam, o śmierć przypawiła, a i ciebie omal że na tamten świat nie wystąpiła; bo Black Evan uwija się tu już skrętnie od czasu jak tu leżysz.“

— „Nikczemnik!“ — rzekł Prouse z oburzeniem — „odbićże on zasłużoną karę; a teraz pomóżcie mi powstać z miejsca, zobaczę, czyli w rzeczy samej wszystkie te biedaki poginęli.“

Ale gdy się chciał podnieść byłby natychmiast upadł, gdyby go stojące obok osoby nie były trzymały i tylko z wielką trudnością zaprowadzono go do pomieszkania; rany jego były tak znaczne, że przez dni kilka musiał leżeć w łóżku.

Dekretem ministeryalnym zwrócono uwagę departamentowych władz administracyjnych na nadzycie, jakie w sprzedaży cykoryi bywa popełniane. Handlarze mieszają ją z różnemi obcemi substancjami, z ziemią, czerwoną okrą i t. p.

Administracya wojenna każe temi dniami w osobnym lokalu wystawić na widok publiczny różne ziemiopłody i fabryczne wyroby Algierji. Składają się z bawełny, jedwabiu, koszenili, tytoniu i tabaki, zboża, wełny, drzewa, wina, kawy, trzciny cukrowej, kruszców i uzyskanych złąd metalów, równie jak z dzierzganej złotem materji, siodeł, burnusów, esensyi i tym podobnych. (Wien. Ztg.)

(Depesza telegraficzna.)

Paryż, 25. września. *Moniteur* donosi, że Cesarz w Lille był przyjmowany z największym entuzjazmem.

„*Constitutionnel*“ zawiera artykuł na korzyść Partji, w którym utrzymuje, że ostatni memoriał rosyjski włożył nowe obowiązki na mocarstwa zachodnie. „*Journal des Debats*“ twierdzi, że położenie jest niebezpieczniejsze niż przedtem. W Tortoni dawano za 3° rentę po 75,55. (Lit. kor. austr.)

Holandya.

(Przemowa króla przy zagajeniu stanów jeneralnych.)

Haaga, 19. września. Jego Mość król zagaił dziś zwyyczajną sesję stanów jeneralnych na rok 1853/54 następującą przemową:

Mości Panowie! Znowu po krótkim upływie czasu znajduję się w Waszem gronie. Z radością zwracam się do reprezentantów ludu, którzy mi dają najjawniejsze dowody przychylności i miłości. Przy rozpoczęciu Waszej zwykłej czynności mogę wam powtórzyć zapewnienie, że zachowuję najlepsze porozumienie z innemi mocarstwami. W ostatnich miesiącach otrzymałem tego dowody, które wiele oceniam. Zamifowana w pokoju polityka Mojego rządu dąży do tego, ażeby rozszerzyć wolną komunikacyę handlową między Holandją a innemi państwami. Siła lądowa i morska pełnią, jak dalece szczupłe środki na to zezwalają, zaszczytnie powołanie swoje. Nasza flota przebywa na kilku morzach; przezto utrzymują się stosunki a bandera narodowa nabiera powagi. Doświadczenie okazuje co raz więcej potrzebę podwyższenia siły lądowej dlatego, iż milicje dłużej zostają pod bronią i koncentracje wojsk często się odbywają. Stan kolonii i posiadłości państwa w innych częściach świata jest w ogóle zaspokajający.

Na wyspie Sumatra był spokój zakłócony ale przywrócono go z małym nateżeniem sił. Również spodziewać się należy, że się wkrótce położy koniec zamachom Chińczyków na Borneo. Na wyspach mollauckich zrzuciły ku zmartwieniu Memu nieszczęścia lądowe i morskie wielkie zniszczenia. Za pomocą władz i udziału ludu przyniesiono znaczną ulgę nieszczęściu. Nad obszernem dziełem reformy pracuje się usilnie. Rolnictwo, fabryki i przemysł są w pomyślnym stanie. Co zaś więcej obudzający się duch przedsiębiorczy mieszkańców zwraca uwagę na rozmaite nowe prace, przezco się pomnaża komunikacya wodą i lądem albo rolnictwo znaczne odnosi korzyści. Gdzie tego wymaga interes ogółu, wspiera skarb państwa usiłowania mieszkańców. Prace dla utworzenia komunikacyi Holandji z zagranicą wzmagają się ciągle. Koncesyonowane dawniej koleje żelazne są już na ukończeniu; podania o nowe koncesyje doznają ze strony rządu wszelkich ułatwień. Także elektryczno-magnetyczne linie telegraficzne pomnażają się ciągle i ulepszają. Linia do Anglii założona kosztem osób prywatnych wielkie ma znaczenie dla naszego handlu. Powodzenie wielkiego przedsiębiorstwa

Gdy towarzystwo odprowadzające Williama spoczęło na chwilę pod górą, widzieli jak wspaniała okręt ten miotany falami morza wzbił się nad niemi, a potem z ogromnym hukiem rozpadły się drewniane ściany jego i tylko uniesione wodą deski i belki świadczyły jeszcze, że istniała taka wspaniała budowa.

Tylko trzy trupy wodobyto z wody i zaniesiono do pomieszkania Williama, które było najbliższe i największe w całym sąsiedztwie. Między trupami był także ów kaléka, którego William chciał ocalić; stracił jedną nogę, a z blizn jego równie jak z starego mundurku żołnierskiego, w którym był ubrany, wnoszono słusznie, że służył wojskowo, i że dlatego powracał do Anglii, iż stał się niezdolnym do boju. Gdy Kasia weszła do izby dla oddania tym nieszczęśliwym ostatniej posługi, zwróciła szczególnie uwagę na niego, bo przypomniawszy jej okropne niebezpieczeństwo męża, gdy mu chciał życie ocalić. Wpatrzyła się w niego i zdało jej się, że to sen z dawnych czasów — koszulę miał rozdarta na piersiach, a z pod niej wyglądał mały żelazny łańcuszek. Krew wszystka uderzyła jej do głowy, omal że nie padła bez zmysłów. — „Miałabyś to on być?“ — rzekła do siebie; a opamiętawszy się wyciągnęła łańcuszek; wisi na nim krzyżyk żelazny i zameczek; pocisnęła sprężynę i zobaczyła czarny lok i początkowe litery: K. D. Teraz już nie pozostawała jej najmniejsza wątpliwość, były to bowiem dary ofiarowane Patryckowi przed dawnymi laty. Uklękła przed łóżkiem, wołając w uniesieniu: „On dochował wierności swemu Bogu i mnie!“ i bez zmysłów padła na podłogę.

(Ciąg dalszy nastąpi.)

osuszenia morza harlemskiego bardzo jest pomyslnie i równie pomyslnie są rezultaty sprzedaży wysuszonych gruntów. Według urzędowych sprawozdań są zbiory tegoroczne tylko średnie. Jakkolwiek obawa wzniesiona przeto w ostatnich czasach przesadną się zdaje, poczyniłem jednak tymczasowo kroki, ażeby bardziej ułatwić przywóz zboża, który już nie był utrudzony. Pomyślnym jest także w tym roku stan handlu, żeglugi i budowy okrętów. Spodziewać się należy, że i rok bieżący wyda pomyslny rezultat. Finanse kraju są w stanie pożądanym. Dobre oczekiwania przeszłorocznego budżetu nie zostały zawiedzione. Nieprzewidziane wypadki przeszkodziły zupełnemu wykonaniu ustawy względem redukcji rent. Nowe projekta względem dalszego umorzenia długu państwa zostaną panom przedłożone. Ta sesja poda, jak się spodziewam i jak tego rząd Mój pragnie, sposobność do załatwienia ważnych projektów. Usiłowanie nas wszystkich powinno być zwrócone do jednego celu: wspierać wszystkimi siłami naszymi dobro naszej ukochanej Ojczyzny z pomocą Najwyższego. — Otwieram niniejszem tę sesję stanów jenerałnych.

(Wien. Ztg.)

Niemce.

(Przybycie W. księżny Katarzyny ros. z małżonkiem do Bonn.)

Berlin, 21 września. Wnocy z dnia 18. na 19. b. m. przybyła Jej Cesarzewicza Mość Wielka księżna Katarzyna rosyjska z swoim dostojnym małżonkiem, księciem Józefem Meklenburg-Strelitz osobnym pociągiem kolei żelaznej z Anglii do Bonn. Dostojni Państwo wysiedli z swoją liczną świtą w hotelu pod „złotą gwiazdą.“

(Wien. Ztg.)

(Rozporządzenie przeciw emigrowaniu.)

Sigmaringen, 18. września. Tutejszy rząd królewski wydał rozporządzenie przeciw lekkomyślnemu emigrowaniu. (W. Z.)

(Przybycie inspektorów związkowych do Augsburga)

Augsburg, 20. września. Wczoraj wieczór o trzy kwadranse na dziewięć przybyli do tutejszego dworca kolei żelaznej inspektorowie związkowi: Jego Cesarzewicza Mość Arcyksiążę Wilhelm Austrii, jenerałowie Rockenhausen i Wachter z oficerami świty.

(Wien. Ztg.)

(Inspektorowie kontyngensu związkowego ze strony Austrii i Bawaryi.)

Drezno, 21. września. Dla inspekcji tutejszego kontyngensu związkowego przybyli tu dziś cesarsko-austriacki feldmarszałek-lejtnant książę Alexander Wirtemberski i królewsko-bawarski jenerał-lejtnant Hailbronner, każdy w towarzystwie adjutanta. W tej samej misji przybędzie jeszcze w ciągu dnia dzisiejszego wielkksiążęco heski jenerał-major Rabenau.

(W. Z.)

Dania.

(Królew. list otwarty względem zwołania sejm.)

Kopenhaga, 19. września. Wydany pod dniem 10. b. m. z Skodsborg otwarty list, którym zwołano sejm, jest następującej osnowy:

My Fryderyk Siódmy, z Bożej łaski król Danii i t. d. czynimy wiadomo: Postanowiliśmy najłaskawiej, ażeby roczny sejm zebrał się dnia 3. października b. r. — Oznajmiając to Naszym kochanym i wiernym poddanym, rozkazujemy, odnośnie do §. 24 ustawy zasadniczej, wszystkim członkom sejm, ażeby w namienionym dniu przybyli do Naszego zamku Christiansborg w Naszem rezydencyonalnem mieście Kopenhadze dla utworzenia sejm, które o dwunastej godzinie w południe po uprzednim nabożeństwie w zanikowym kościele nastąpi. — Do czego wszyscy przybywający najuniżej zastosować się mają.

(W. Z.)

Egipt.

(Depesza telegraficzna.)

Alexandria, 20. września. Tutejszy stan handlowy protestuje przeciw zakazowi wywożenia zboża jako monopolistycznemu rozporządzeniu rządu Wicekróla, zwłaszcza, że zbiory wypadły bardzo obficie, i wszystkie magazyny są przepełnione. (L. k. a.)

Doniesienia z ostatniej poczty.

Ołomuniec, 26. września, 9 god. 45 min. wieczór. Zapowiedziane na dzisiaj o god. 10. manewry kawalerii odroczone dla dżdżu. O godzinie 11. odbyła się na Tafelbergu produkcja korpusu inżynierów w obec Ich ces. Mości i najdostojniejszych gości.

O god. 4. był obiad u dworu, a potem udały się najdostojne państwo do obozu na produkcję muzyki wszystkich band, poczem nastąpiły ognie sztuczne. (W. Z.)

Tryest, 27. września. Korweta wojenna „Karolina“ wróciła tu zeszłej nocy z podróży instrukcyjnej z elewami marynarki.

Berlin, 27. września. Kom sja dla żeglugi na Elbie otworzyła znowu posiedzenia swoje w Magdeburgu.

Paryż, 26go września. Renty: 75,75; 101,40; austr. 95. „Journ. d. D.“ spodziewa się, że floty będą w stanie przytłumić zupełnie wybuch fanatyzmu Turków.

Z Rzymu donoszą pod d. 19. września, że drożyzna wzmaga się ciągle. Rząd pozwolił przywóz towarów z ciasta za opłatą podatku od młwa i akcyzy w kwocie 60 a od kartofli w kwocie 30

bajocchi na 100 libbre. Uważają zresztą zupełnie wolny przywóz zboża za rzecz konieczną. — Przy pożarze w Perugia d. 9. b. m. zawdzięczają głównie czynnemu współdziałaniu wojska austriackiego, że ogień bardzo niebezpieczny szybko przytłumiono. (L. k. a.)

Wiadomości handlowe.

(Ceny targowe w obwodzie Kołomyjskim.)

Kołomyja, 20. września. Według doniesień handlowych sprzedawano w pierwszej połowie bieżącego miesiąca na targach w Kołomyi, Sniatynie i Kuttach w przecieciu korzec pszenicy po 5r.27k. — 5r.18k. — 5r.34k.; żyta 4r.12k. — 3r.41k. — 4r.3k.; jęczmienia 2r.27k. — 2r.31k. — 2r.56k.; owsa 1r.34k. — 1r.55k. — 1r.37k.; breczki w Sniatynie 3r.24k.; kukurudzy 3r.40k. — 3r.36k. — 3r.44k.; kartofli w Kuttach 2r.40k. Cetnar siana po 40k. — 44k. — 1r.20k.; wełny w Kuttach 20r. Za sąg drzewa twardego płacono 5r.30k. — 7r.12k. — 5r.54k., miękkiego 4r. — 0 — 5r.45k. Funt mięsa wołowego kosztował 2³/₄k. — 3¹/₅k. — 3k. i garniec okowity 1r.36k. — 1r.28k. — 1r.40k. m. konw.

Kurs lwowski.

Dnia 28—29. września.

	gotówką		towarem	
	zlr.	kr.	zlr.	kr.
Dukat holenderski m. k.	5	6	5	19
Dukat cesarski „ „	5	12	5	15
Półimperyj. zł. rosyjski „ „	8	55	8	58
Rubel srebrny rosyjski „ „	1	45	1	46
Talar pruski „ „	1	36	1	37 ¹ / ₂
Polski kurant i pięciozłotówka „ „	1	18	1	19
Galicyjskie listy zastawne za 100 zlr. „ „	91	27	91	42

Kurs listów zastawnych w gal. stan. Instytucie kredytowym

Dnia 28. września 1853.

	zlr.	kr.
Kupiono prócz kuponów 100 po m. k.	91	24
Przedano „ „ 100 po „ „	—	—
Dawano „ „ za 100 „ „	—	—
Żądano „ „ za 100 „ „	91	54

(Kurs wekslowy wiedeński z 28. września.)

Amsterdam l. 2. m. — Augsburg 109¹/₂ l. uso. Genua — l. 2. m. Frankfurt 109 p. 2. m. Hamburg 81¹/₈ l. 2. m. Liworna 109¹/₂ p. 2. m. Londyn 10.44. l. 3. m. Medyola 109¹/₄. Marsylia — l. Paryż 129¹/₂ l. Bukareszt —. Konstantynopol —. Agio duk. ces. 15. Pożyczka z r. 1851 5⁰/₁₀ lit. A. — lit. B. —. Lomb. —. Pożyczka z roku 1852 —. Oblig. indemn. —.

(Kurs pieniężny na giełdzie wiedeńskiej d. 27. września o pół. do 2. popołudniu.)
Ces. dukatów stoplowanych agio 15³/₄. Ces. dukatów obrączkowych agio 15¹/₄. Ros. imperyaly 8.58. Srebra agio 10³/₈ gotówką.

Przyjechali do Lwowa.

Dnia 28. września.

PP. Kozłowiecki Józef, z Kokoszyńce. — Guzowski Marcin, z Nowego miasta. — Duniewiczze, Władysław i Edward, z Sambora.

Dnia 29. września.

Br. Brunicki Józef, z Krakowa. — Br. Doliniański Seweryn, z Tuczny. — PP. Czacki Alexander, z Krechowa. — Grodzicki Stanisław, z Bzianki. — Dr. Stroński Franciszek, c. k. radca, z Krakowa.

Wyjechali ze Lwowa.

Dnia 28. września.

Hr. Łoś August, do Złoczowa. — Hr. Miaczyński Maciej, do Pieniak. — PP. Hohendorf Gabriel, do Podhajec. — Zatorski Tadeusz, do Zaluża.

Dnia 29. września.

Hr. Potocki Mieczysław, do Krakowa. — P. Onyszkiewicz Ferdynand, do Borszczowa.

Spostrzeżenia meteorologiczne we Lwowie.

Dnia 28. i 29. września.

Pora	Barometr w mierze wiedz. sprowadzony do 0 ^o Reaum.	Stopień ciepła według Reaum.	Średni stan temperatury do g. 6zr.	Kierunek i siła wiatru	Stan atmosfery
6 god. zran.	27 11 3	+ 3 ^o	+ 10 ^o	północ.-zach.	pogoda
3 god. pop.	27 11 9	+ 10 ^o	+ 3 ^o	„	pochm.
10 god. wie.	28 0 1	+ 5 ^o		„	pogoda
6 god. zran.	28 0 2	+ 3 ^o	+ 11,5 ^o	połud.-wsch.	pogoda
3 god. pop.	27 11 05	+ 11,5 ^o	+ 3 ^o	„	pochm.
10 god. wie.	27 9 4	+ 9 ^o		„	„

T E A T R.

Dziś: Na dochód JP. Ignacego Gołębiowskiego: „Sprawiedliwość Nieba.“ — Dramat w 5ciu aktach.

Jutro: Na dochód p. Alojzego Schurz przedst. niem.: „Die Gefoppten, oder: Simmering und Wien.“